

ELS PARTIDARIS DE LES TESIS MÉS LIBERALS DEFENSEN EL
DESMANTELLAMENT DE L'ACTUAL SISTEMA PRODUCTIU

El lliure mercat arriba a Polònia

El procés d'obertura a l'exterior de Polònia passa per la liberalització de l'economia i això equival a l'economia de mercat. L'estira-i-arronsa entre els sectors conservadors i liberals del poder a Polònia desembocarà en un grau més o menys gran en la privatització dels sectors productius del país.

Frederic Rovira

A mitjan dècada dels 80, vora mig milió de polonesos van abandonar el país, fugint de la misèria i de la llei marcial que havia decretat el general Jaruzelski. Van deixar la feina, la família i, tot s'ha de dir, un esdevenidor ben poc galdós.

La situació a Polònia ha canviat ara, però. Les reformes introduïdes per Solidaritat han aconseguit un gir de cent vuitanta graus, almenys pel que fa a l'esperança. Els habitants d'aquest país de l'Est són els qui més creuen que això és precisament la darrera de les coses a perdre. Ara, «la majoria de la gent es vol quedar i està disposada a estrènyer-se la civella per mirar de remuntar el vol a tots nivells». Són les paraules de Jan Winiarski, economista polonès que ha introduït la liberalització del mercat en les tesis mercantils de Polònia.

Segons assegura Winiarski, professor de la Universitat de Lublin, la reforma de l'economia s'ha de fer de forma escalonada, però hi ha problemes urgents, com la lluita contra la inflació i el procés de privatització, que s'han de resoldre el més aviat possible perquè la gent voldrà aguantar un any, però no més, i és que les reduccions quirúrgiques no poden allargar-se indefinidament.

Per a Winiarski, que va haver d'abandonar la Universitat pública a causa de les seues tesis, el repte principal a curt termini és liberalitzar l'economia i per això s'ha de començar a privatitzar les petites empreses per a fer-les rendibles. L'economista polonès considera fonamental que es liberalitzi el control dels preus, que d'altra banda continuen creixent a passos de gegant. La introducció dels tipus d'interès en el sistema bancari i la convertibilitat de la moneda són dues altres qüestions que Winiarski considera

Jan Winiarski, economista polonès defensor de la liberalització del mercat.

Elles poloneses voldran aguantar un any, però no més.

cabdals en el redreçament de l'economia del seu país. El *zloty*, la moneda corrent, s'ha de poder comprar amb les monedes occidentals perquè, si no hi ha aquesta referència, no es pot competir enlloc.

Capital estranger

El progressiu desmantellament de les empreses estatals, que aporten el 99% de la producció, permetrà inversions privades que, d'altra banda, són difícils de preveure tenint en compte l'escassetat de capital disponible a Polònia en aquests moments. Winiarski no vol ser alarmista i es mostra partidari de l'entrada de capital estranger, «si això serveix per a impulsar el creixement».

En un principi, el programa de privatització que empenirà el govern polonès afectarà sobretot les empreses del sector de béns de consum. Així, a l'empresa estatal FSO de Varsòvia, la producció actual és de 80.000 cotxes a l'any, amb uns costos de producció molt elevats. La Volkswagen ha mostrat ja el seu interès per comprar-la i convertir-la en filial seua. Una bona part dels treballadors serien despatxats, no hi ha dubte. Aquest exemple es pot extrapolar a altres esferes de l'economia encara que per a Jan Winiarski això no té per què implicar que hi haja més atur: «a Polònia només el 32% de la població activa treballa als serveis, mentre que en molts altres països la proporció arriba al 45 o 50%. Aquest sector ha d'absorbir bona part dels excedents de treballadors miners o de les drassanes, per exemple».

Dèficit comercial

Mentre l'estat espanyol exportava el 1988 per un valor pròxim als 30.000 milions de dòlars, Polònia, amb un nombre d'habitants quasi igual, només n'exportava 5.000. A més, el deute extern polonès puja a 40.000 milions de dòlars, si bé el més greu són els 2.000 milions anuals que els toca pagar en concepte d'interessos. Per Winiarski, la solució és posar el deute al mercat secundari, on es negocia amb descomptes que poden arribar al 60% o reconvertir aquest deute en accions de les noves empreses poloneses. □